

Nr 118

Av herr **Ståhl**, om anskaffande av en samling porträtt i olja av svenska statsministrar.

Det har inom intresserade kretsar med rätta betecknats som en allvarlig brist, att i svenska statens ägo inte finns porträttmålningar av tidigare svenska statsministrar. Att riksdagens kamrar låtit måla sina talmän alltifrån representationsreformen är inte bara naturligt utan även ett bidrag till vår parlamentariska tradition och levande historia. I utrikesdepartementet finns likaså en omfattande samling oljeporträtt av svenska utrikesministrar. Inte minst med hänsyn till dessa porträttsamlingar framstår det som en omotiverad och beklaglig kontrast, att icke även de svenska regeringscheferna i anslutning till sin verksamhetstid blivit målade till en i statens ägo befintlig komplett samling. Det torde kunna råda endast en mening därom, att dragen av sådana män som Louis De Geer, Karl Staff, Arvid Lindman, Hjalmar Branting, Nils Edén och Per Albin Hansson, vilka satt outplånliga spår i vårt folks hävder, borde för framtida släkten vara hugfästa på någon representativ plats i landets regeringsbyggnad. Önskvärt vore att samlingen kunde omfatta samtliga ämbetsinnehavare från justitie-statsministerämbetets tillkomst 1809, av vilka oljeporträtt nu finnes endast av Gustaf Åkerhielm och Erik Gustaf Boström.

Om den härmed förenade anslagsfrågan torde icke behöva ordas. Den relativt obetydliga kostnad, varom här blir fråga, utsträckt på sannolikt ett flertal år, kan självfallet icke lägga hinder i vägen för anskaffande av en dylik porträttsamling.

Betydligt svårare är spörsmålet, huruvida en dylik porträttsamling vid denna tid så långt efter vederbörandes död kan skapas på ett värdigt och konstnärligt fullödigt sätt. Erfarenheten torde ge vid handen, att resultaten av porträttmålningar efter avbildningar blir mer växlande än efter levande modell. Ännu mer beror i dessa fall än eljest på den konstnär som fått sig uppgiften förelagd, och olöslig är den ju dess bättre ingalunda. I åtskilliga av här berörda fall kan det måhända lämpligen bli fråga om kopiering av oljeporträtt utförda under vederbörandes livstid. Richard Berghs berömda porträtt av Hjalmar Branting kommer här osökt i åtanke.

Det torde inte låta sig göra att på förhand bestämma den takt eller ordningsföljd, i vilken en sådan porträttsamling fullbordas. Sannolikt måste detta bli beroende av vederbörande konstnärers önskemål, intresseinriktning och arbetsmöjligheter.

Med stöd av det anförda får jag föreslå,

att riksdagen beslutar uppdraga åt riksgäldsfullmäktige att i samråd med ifrågakommande konstnärliga institutioner föranstalta om anskaffande av en om möjligt komplett samling porträtt i olja av svenska statsministrar sedan 1809 att upphängas på representativ plats i kanslihuset samt anvisa härför erforderliga medel.

Stockholm den 24 januari 1956

Manne Ståhl